

NW-11019

Seat No. _____

Third Year B. A. (Non CBCS) Examination

February – 2017

Sanskrit : Paper - 8

(Arthshastra Tatha Dharmshastra)

(New Course)

Time : 3 Hours]

[Total Marks : 100

સૂચના/Instructions :

- (૧) જમણી બાજુના અંક પ્રશ્નના કુલ ગુણ દર્શાવે છે.
(1) Figures to the right indicate marks.
(૨) દરેક પ્રશ્નના મુદ્દાસર જવાબો અપેક્ષિત છે.
(2) To the point answer of each question is expected.

- ૧ સ્મૃતિઓનો ધર્મશાસ્ત્ર સાથે સંબંધ દર્શાવીને 'પરાશર સ્મૃતિ'નો પરિચય આપો. ૨૦
1 Explain the relation of Smrit with ધર્મશાસ્ત્ર and by doing so explain about 'પરાશર સ્મૃતિ'. 20

અથવા/OR

- ૧ સ્મૃતિઓનો રચનાકાળ જણાવી નારદ સ્મૃતિનો ટૂંકમાં પરિચય આપો. ૨૦
1 Explain the time of સ્મૃતિસાહિત્ય and give short introduction of નારદ સ્મૃતિ. 20

- ૨ નીચેનામાંથી કોઈપણ ચાર શ્લોક સ્પષ્ટ રીતે સમજાવો : ૨૦
2 Explain any **four** of the following shlokas in detail : 20

- (૧) વેદાનધીત્ય વેદૌ વા વેદં વાઽપિ યથાક્રમમ્ ।
અવિપ્લુતબ્રહ્મચર્યો ગૃહસ્થાશ્રમમાવસેત્ ॥
- (૨) સંતુષ્ટો ભાર્યયા ભર્તા ભર્ત્રા ભાર્યા તથૈવ ચ ।
યસ્મિન્નેવ કુલે નિત્યં કલ્યાણ તત્ર વૈ ધ્રુવમ્ ॥
- (૩) પઞ્ચૈતાન્યો મહાયજ્ઞાન્ન હાપયતિ શક્તિતઃ ।
સ ગૃહેઽપિ વસન્નિત્યં સૂનાદોષૈર્ન લિપ્યતે ॥

- (४) तृणानि भूमिरुदकं वाक् चतुर्थी च सूनुता ।
एतान्यपि सतां गेहे नोच्छिद्यन्ते कदाचन ॥
- (५) अधं स केवलं भुङ्कते यः पचत्यात्यकारणात् ।
यज्ञशिष्टाशनं ह्येतत्सतायन्नं विधीयते ॥
- (६) ज्ञानोत्कृष्टाय देयानि कव्यानि च हवीषि च ।
न हि हस्तावसृग्दिग्धौ रुधिरेणैव शुद्धयतः ॥
- (७) यथेरिणे बीजमुप्त्वा न वप्ता लभते फलम् ।
तथाऽनुचे हविर्दत्त्वा न दाता लभते फलम् ॥
- (८) अपराहणस्तथा दर्भा वास्तुसंपादनं तिलाः ।
सृष्टिर्मुष्टिर्द्विजाश्चादयाः श्राद्धकर्मसु संपदः ॥

- ३ मनुस्मृतिमां निरूपित विवाहना आठ प्रकारो पर नोंध लभो. २०
- 3 Write a critical note on the types of marriage as depicted in मनुस्मृति. 20

अथवा/OR

- ३ नीयेनामांथी कोरुपषा बे उपर विवेयनात्मक नोंध लभो. २०
- 3 Write critical notes on any two of the following : 20
- (१) पञ्च महायज्ञाः ।
- (२) स्त्रीसन्मान ।
- (३) अपास्तेय ब्राह्मणाः ।
- (४) मनुस्मृतिनी शैली.
- (4) Style of मनुस्मृति.

- ४ कौटिल्यकालीन शासन व्यवस्था सभज्ञवो. २०
- 4 Explain the कौटिल्यकाले शासनव्यवस्थाः. 20

अथवा/OR

- ४ कौटिल्यना अर्थशास्त्रनी शैली पर नोंध लभो. २०
- 4 Write down note about the style of कौटिल्यस्य अर्थशास्त्रः. 20

- ५ (अ) नीचेनाभांथी कोष्ठपश्च बे सूत्रो विस्तारथी समजवो : १०
- 5 (a) Explain in detail any **two** Sutras of the following : 10
- (१) अर्थ एव प्रधान इति कौटिल्यः ।
- (२) विधाविनयहेतुरिन्द्रियजयः ।
- (३) प्रत्यक्षपरोक्षानुपेया हि राजवृत्तिः ।
- (४) चतस्र इव विद्या इति कौटिल्यः ।
- (ब) नीचेनाभांथी कोष्ठपश्च बे पर विवेचनात्मक नोंध लखो. १०
- (b) Write critical notes on any **two** of the following : 10
- (१) राजपुत्र रक्षणम् ।
- (२) अमात्य नियुक्तिः ।
- (३) दूत प्रणिधिः ।
- (४) विद्यासमुद्देशः ।